ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՎԱՐՉԱՊԵՏԻ ԱՇԽԱՏԱԿԱԶՄ ԱՌԵՎՏՐԻ ԽԹԱՆՄԱՆ ԵՎ ՈՐԱԿԻ ԵՆԹԱԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔԻ ԾՐԱԳԻՐ

ՎԱՐԿՆ 8390-ԱՄ

ՀԱՏՈՒԿ ՆՊԱՏԱԿԻ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

ԵՎ

ԱՆԿԱԽ ԱՈՒԴԻՏՈՐԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

2022 թվականի դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

Անկախ աուդիտորական եզրակացություն	3
Ծրագրի ֆինանսավորման աղբյուրների և դրանց օգտագործման մասին հաշվետվություն	6
Հատկացված միջոցների օգտագործումն ըստ Ծրագրի գործունեության տեսակների	10
Հատուկ նպատակի ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ	11

Փի-Էյչ-Փի Փարթներզ ՓԲԸ
PHP Partners CJSC

Իրավաբանական հասցե՝ ՀՀ, Երևան,Ալեք Մանուկյան 15ա
Registration address: 15a Alek Manukyan, Yerevan
Գործունեության հասցե՝ ՀՀ, Երևան,Ադոնցի 2, Երազ բիզնես կենտրոն
Activity address: 2 Adonts str., Yeraz Business Centre, Yerevan, Armenia

Հեռ. (+374)10204090
Tel.
Էլ-փոստ general@php.am
E-mail

ԱՆԿԱԽ ԱՈՒԴԻՏՈՐԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

ՀՀ Վարչապետի Աշխատակազմին

Կարծիք

Մենք աուդիտի ենք ենթարկել ՀՀ Վարչապետի Աշխատակազմի կողմից իրականացվող Առևտրի խթանման և որակի ենթակառուցվածքի ծրագրի (այսուհետ՝ Ծրագիր) հատուկ նպատակի ֆինանսական հաշվետվությունները, որոնք ներառում են 2022թ-ի դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա Ծրագրի ֆինանսավորման աղբյուրների և դրանց օգտագործման մասին հաշվետվությունը, Միջոցների օգտագործման մասին հաշվետվությունն ըստ Ծրագրի գործունեության տեսակների, Վճարումների դիմումների համադրման հաշվետվությունը, Հատուկ հաշվի հաշվետվությունը և ՀՀ կառավարության համաֆինանսավորման հաշվի հաշվետվությունը, ինչպես նաև Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունն առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.և այլ բացատրական նյութեր:

Մեր կարծիքով կից հատուկ նպատակի ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով ճշմարիտ են ներկայացնում 2022 թվականի դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա Ծրագրի ֆինանսավորման աղբյուրները և դրանց օգտագործումը, միջոցների օգտագործումն ըստ Ծրագրի գործունեության տեսակների և դրամական միջոցների հոսքերը՝ *Ֆինանսական հաշվետվողականությունն ըստ հաշվապահական հաշվառման դրամարկղային հիմունքի* Հանրային հատվածի հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտի (ՀՀՀՀՄՍ) և Հայաստանի Հանրապետության և Վերակառուցման և զարգացման միջազգային բանկի միջև 2014 թվականի օգոստոսի 6-ին կնքած ֆինանսավորման համաձայնագրի (Վարկ N 8390-AM) համապատասխան:

Կարծիքի հիմք

Մենք աուդիտն անցկացրեցինք Աուդիտի միջազգային ստանդարտներին (ԱՄՍ-ներին) համապատասխան: Այդ ստանդարտների համաձայն մեր պատասխանատվությունը ներկայացվում է ստորև՝ մեր Հաշվետվության *«Աուդիտորի պատասխանատվությունը հատուկ նպատակի ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար»* պարբերությունում: Մենք հանդիսանում ենք ՀՀ Վարչապետի Աշխատակազմից անկախ աուդիտորներ՝ համաձայն Հաշվապահների Էթիկայի միջազգային ստանդարտների խորհրդի կողմից հրապարակած Պրոֆեսիոնալ հաշվապահի էթիկայի կանոնագրքի (ՀԷՄՍԽ կանոնագիրք) և պահպանել ենք էթիկայի այլ պահանջները՝ համաձայն այդ կանոնագրքի: Մենք կարծում ենք, որ մեր կողմից հավաքագրված աուդիտորական ապացույցները բավարար համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

Հանգամանքները լուսաբանող պարագրաֆ.օգտագործման և բաշխման սահմանափակում

Մենք ուշադրություն ենք հրավիրում հատուկ նպատակի ֆինանսական հաշվետվությունների Ծանոթագրություն 2(ա)-ի վրա, որտեղ նկարագրվում է հաշվապահական հաշվառման հիմունքը: Հատուկ նպատակի ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստված են ՀՀ կառավարությանը և Միջազգային Զարգացման Ասոցիացիային տեղեկատվություն տրամադրելու նպատակով՝ օժանդակելու նրանց գնահատել Ծրագրի իրականացումը: Արդյունքում, հատուկ նպատակի ֆինանսական հաշվետվությունները չեն կարող տեղին լինել մեկ այլ նպատակի համար: Մեր կարծիքը չի ձևափոխվում այս հարցի առումով:

Ղեկավարության և կառավարման լիազոր անձանց պատասխանատվությունը հատուկ նպատակի ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Ղեկավարությունը պատասխանատվություն է կրում հաշվապահական հաշվառման դրամարկղային հիմունքի համաձայն հատուկ նպատակի ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և ճշմարիտ ներկայացման համար, ինչպես նկարագրված է Ծանոթագրություն 2(ա)-ում, ինչպես նաև այնպիսի ներքին հսկողության համակարգի ներդրման համար, որը ղեկավարության կարծիքով անհրաժեշտ է հատուկ նպատակի ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման համար, որոնք զերծ են էական խեղաթյուրումներից, անկախ նրանից դրանք առաջացել են կեղծիքի, թե սխալի հետևանքով:

Հատուկ նպատակի ֆինանսական հաշվետվություններ պատրաստելիս՝ ղեկավարությունը պատասխանատվություն է կրում Ծրագրի անընդհատ գործելու կարողության գնահատման համար՝ անհրաժեշտության դեպքում բացահայտելով անընդհատությանը վերաբերող հարցերը, ինչպես նաև հաշվապահական հաշվառման անընդհատության հիմունքը կիրառելու համար, եթե ղեկավարությունը չունի Ծրագիրը լուծարելու կամ Ծրագրի գործունեությունը դադարեցնելու մտադրություն, կամ չունի այդպես չվարվելու որևէ իրատեսական այլընտրանք:

Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար

Մեր նպատակն է ձեռք բերել ողջամիտ հավաստիացում առ այն, որ հատուկ նպատակի ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով զերծ են էական խեղաթյուրումներից, անկախ դրանց խարդախության կամ սխալի հետևանքով առաջացման հանգամանքից, և ներկայացնել մեր կարծիքը ներառող աուդիտորի հաշվետվություն:

Ողջամիտ հավաստիացումը բարձր մակարդակի հավաստիացում է, բայց այն չի երաշխավորում, որ ԱՄՍ-ներին համապատասխան իրականացված աուդիտը միշտ կհայտնաբերի էական խեղաթյուրումը, երբ այն առկա է: Խեղաթյուրումները կարող են առաջանալ սխալի կամ խարդախության արդյունքում, և համարվում են էական, երբ խելամտորեն կարող է ակնկալվել, որ դրանք, առանձին կամ միասին վերցրած, կազդեն հատուկ նպատակի ֆինանսական հաշվետվություններն օգտագործողների՝ այդ ֆինանսական հաշվետվությունների հիման վրա կայացվող տնտեսական որոշումների վրա:

Որպես ԱՄՍ-ների համաձայն իրականացվող աուդիտի մաս, աուդիտի ողջ ընթացքում մենք կիրառում ենք մասնագիտական դատողություն և ցուցաբերում մասնագիտական կասկածամտություն: Մենք նաև՝

- հատկորոշում և գնահատում ենք էական խեղաթյուրման ռիսկերը, անկախ նրանից դրանք առաջացել են կեղծիքի, թե սխալի հետևանքով՝ նախագծելու և իրականացնելու այնպիսի աուդիտորական ընթացակարգեր, որոնց արդյունքում հնարավոր կլինի արձագանքել այդ ռիսկերին և հավաքագրել աուդիտորական ապացույցներ, որոնք բավարար և համապատասխան հիմք կհանդիսանան աուդիտորի կարծիք արտահայտելու համար:

- Խարդախությամբ պայմանավորված էական խեղաթյուրման չհայտնաբերելու ռիսկն ավելի մեծ է, քան սխալով պայմանավորված էական խեղաթյուրման չհայտնաբերելու ռիսկը, քանի որ խարդախությունը կարող է ներառել գաղտնի համաձայնություն, զեղծարարություն, միտումնավոր բացթողումներ, սխալ ներկայացումներ կամ ներքին հսկողության անտեսում.
- հասկանում ենք ներքին հսկողության համակարգն այնքանով, որքանով դա վերաբերում է աուդիտի առաջադրանքին՝ նախագծելու աուդիտի ընթացակարգերն այնպես, որ դրանք տեղին լինեն կոնկրետ հանգամանքներում, սակայն ոչ ՀՀ Վարչապետի Աշխատակազմի կառավարման ներքին հսկողության համակարգի արդյունավետության մասին կարծիք արտահայտելու նպատակով.
- գնահատել ղեկավարության կողմից կիրառած հաշվապահական հաշվառման սկզբունքների տեղին լինելը, հաշվապահական հաշվառման գնահատումների և կից բացահայտումների խելամտությունը.
- գնահատել հաշվապահական հաշվառման անընդհատության սկզբունքի ղեկավարության կողմից կիրառման տեղին լինելը և հիմնվելով հավաքագրված աուդիտորական ապացույցների վրա գնահատել, արդյոք առկա է էական անորոշություն այն դեպքերի կամ իրավիճակների վերաբերյալ, որոնք կարող են նշանակալի կասկած հարուցել ԱԽՈԵԾ-ի անընդհատ գործելու կարողության վրա: Եթե մենք եզրակացնենք, որ առկա է էական անորոշություն, մենք պետք է ուսումնասիրենք ֆինանսական հաշվետվությունների համապատասխան բացահայտումները, իսկ եթե այդ բացահայտումները համապատասխան չեն, ապա աուդիտի հաշվետվությունում պետք է ձևափոխենք մեր կողմից արտահայտած կարծիքը: Մեր կողմից ներկայացվող եզրակացությունները հիմնված են աուդիտորական ապացույցների վրա, որոնք ձեռք են բերվել մինչև աուդիտի հաշվետվության ամսաթիվը: Սակայն, ապագայում տեղի ունեցող դեպքերը կամ իրադարձությունները կարող են հիմք հանդիսանալ ԱԽՈԵԾ-ի համար դադարել գործել անընդհատության սկզբունքով.
- երբ ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվում են ճշմարիտ ներկայացման հիմունքի համաձայն, գնահատում ենք ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացումը, կառուցվածքը և բովանդակությունը՝ ներառյալ բացահայտումները, և արդյոք ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացնում են հիմքում ընկած գործառնությունները և դեպքերն այնպես, որ ապահովի ճշմարիտ ներկայացում:

Ի լրումն այլ հարցերի, կառավարման լիազոր անձանց հետ քննարկում ենք աուդիտի ընդգրկման շրջանակը և ժամկետը, ինչպես նաև նշանակալի բացահայտումները, ներառյալ՝ աուդիտի ընթացքում մեր կողմից հայտնաբերած ներքին հսկողության համակարգի նշանակալի թերությունները:

Հարգանքով,

Հովհաննես Պետրոսյան
Տնօրեն

«Փի-Էյջ-Փի Փարթնըրզ» ՓԲԸ
12 հունիսի 2023թ.

Լիլիթ Մինասյան
Աուդիտորական ծառայությունների
ղեկավար

ԱՄՆ դոլար	Փաստացի			Պլանավորված			Տարբերություն			Ծրագրի գնահատման փաստաթուղթ Ծրագրի տևողությունը
	2022	2021	Կուտակային	2022	2021	Կուտակային	2022	2021	Կուտակային	
Դրամական միջոցների սկզբնական մնացորդ										
ՀՀ կառավարության համաֆինանսավորման հաշիվ Վարկի համար	89,866	-								
Հատուկ հաշիվ ՀԲ ֆինանսավորման համար	1,991,934	1,184,742								
Ընդհանուր	**2,081,800**	**1,184,742**								
Ավելացումներ՝										
Ֆինանսավորման աղբյուրներ										
ՀՀ կառավարության համաֆինանսավորում	939,179	1,803,007	3,660,120							
ՀԲ ֆինանսավորում	4,125,156	6,562,116	24,061,186							
Ընդհանուր դոնոր միջոցներ	**5,064,335**	**8,365,123**	**27,721,306**							
Արտարժույթի փոխանակման փոխարժեքի տարբերություն										
ՀՀ կառավարության համաֆինանսավորում	11,625	10,189	17,084							
Ընդհանուր	**11,625**	**10,189**	**17,084**							
Հանած՝										
Հատկացված միջոցների օգտագործում										

ԱՄՆ դոլար	Փաստացի			Պլանավորված			Տարբերություն			Ծրագրի գնահատման փաստաթուղթ Ծրագրի տևողությունը
	2022	2021	Կուտակային	2022	2021	Կուտակային	2022	2021	Կուտակային	
(1) Թույլատրելի Ծախսումների Ծրագրի համար կատարված վճարումներ Նախագծի Մաս Ա-ի շրջանակում										
Կառավարության համաֆինանսավորմամբ	-	-	-							
Վարկի ֆինանսավորմամբ	-	-	9,700,000							
(2) Ապրանքների, աշխատանքների, ոչ խորհրդատվական ծառայությունների և խորհրդատվական ծառայությունների (այդ թվում՝ աուդիտորական ծառայությունների), վերապատրաստումների և լրացուցիչ գործառնական ծախսերի ձեռքբերում Նախագծի Բ.1 , Գ և Դ Մասերի շրջանակում										
Կառավարության համաֆինանսավորմամբ	176,876	970,108	1,801,205							
Վարկի ֆինանսավորմամբ	888,743	2,035,044	4,689,891							
(3) Դրամաշնորհներ Նախագծի Բ.2 մասի շրջանակում										
Կառավարության համաֆինանսավորմամբ	176,889	351,319	568,524							

ԱՄՆ դոլար	Փաստացի			Պլանավորված			Տարբերություն			Ծրագրի գնահատման փաստաթուղթ Ծրագրի տևողությունը
	2022	2021	Կուտակային	2022	2021	Կուտակային	2022	2021	Կուտակային	
Վարկի ֆինանսավորմամբ	1,137,269	1,529,658	2,773,828							
(4) Պետություն-Մասնավոր Գործընկերության Նախաձեռնությունների Ֆինանսավորում Նախագծի Մաս Բ.3-ի շրջանակներում										
Կառավարության համաֆինանսավորմամբ	686,905	401,903	1,307,475							
Վարկի ֆինանսավորմամբ	2,735,880	2,190,222	5,417,269							
(5) Վարկի դիմաց կատարված վճարում ՀԲ	-	-	125,000							
(6) Ապրանքներ, աշխատանքներ, խորհրդատվական ծառայություններ, ոչ խորհրդատվական ծառայություններ Ազգային վենչուրային հիմնադրամի ներդրումների և Ազգային վենչուրային հիմնադրամի ենթաբաղադրիչների համար Մաս Բ.4-ի շրջանակներում (Վարկի ֆինանսավորմամբ)	-	-	-							
Կառավարության կողմից համաֆինանսավորում	1,040,670	1,723,330	3,677,204	1,430,306	2,236,860	4,066,840	(389,636)	(513,530)	(389,636)	7,292,497
Ֆինանսավորում վարկի միջոցներով	4,761,892	5,754,924	22,705,988	6,568,938	8,343,374	24,513,034	(1,807,046)	(2,588,450)	(1,807,046)	48,000,000
Ընդհանուր	5,802,562	7,478,254	26,383,192	7,999,244	10,580,234	28,579,874	(2,196,682)	(3,101,980)	(2,196,682)	55,292,497

ԱՄՆ դոլար	Փաստացի			Պլանավորված			Տարբերություն			Ծրագրի գնահատման փաստաթուղթ Ծրագրի տևողությունը
	2022	2021	Կուտակային	2022	2021	Կուտակային	2022	2021	Կուտակային	
Դրամական միջոցների վերջնական մնացորդ										
Կառավարության կողմից համաֆինանսավորում Վարկի համար	-	89,866								
Հատուկ հաշիվ Վարկի համար (ՀԲ ֆինանսավորում)	1,355,198	1,991,934								
Ընդհանուր	**1,355,198**	**2,081,800**								

Ծրագրի հատուկ նպատակի ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատվել և ստորագրվել են 2022 թվականի հունիսի 12-ին:

Արման Ադիլխանյան
Փոխվարչապետ Տիգրան Խաչատրյանի
գրասենյակի ղեկավար

Ստեփան Մարգարյան
ԱԽՈԵ Ծրագրի Կառավարիչ

Գոհ Մարտիրոսյան
ԱԽՈԵ Ծրագրի ֆինանսական գծով ղեկավար

	Փաստացի			Պլանավորված			Տարբերություն			ԾԳՓ Ծրագրի տևողություն
	2022	2021	Կուտակային	2022	2021	Կուտակային	2022	2021	Կուտակային	
Ծրագրի գործունեության տեսակները										
Մաս Ա.Առևտրի խթանման և որակի համակարգի արդյունավետության բարելավում	-	-	**9,700,000**	-	-	-	-	-	-	**10,000,000**
Կառավարության համաֆինանսավորմամբ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Վարկի ֆինանսավորմամբ	-	-	9,700,000	-	-	-	-	-	-	10,000,000
Մաս Բ.Ներդրումների և արտահանման խթանում	**4,833,362**	**6,416,468**	**13,473,352**	-	-	-	-	-	-	**41,449,166**
Կառավարության համաֆինանսավորմամբ	863,794	1,504,385	3,025,349	-	-	-	-	-	-	6,535,296
Վարկի ֆինանսավորմամբ	3,969,568	4,912,083	10,448,003	-	-	-	-	-	-	34,913,870
Մաս Գ: Որակի ազգային ենթակառուցվածքի արդիականացում	**648,359**	**750,134**	**1,855,730**	-	-	-	-	-	-	**2,458,022**
Կառավարության համաֆինանսավորմամբ	101,871	140,966	348,697	-	-	-	-	-	-	458,022
Վարկի ֆինանսավորմամբ	546,488	609,168	1,507,033	-	-	-	-	-	-	2,000,000
Մաս Դ.Ծրագրի կառավարում, մոնիթորինգ և գնահատում	**320,841**	**311,652**	**1,354,110**	-	-	-	-	-	-	**1,385,309**
Կառավարության համաֆինանսավորմամբ	75,005	77,979	303,158	-	-	-	-	-	-	299,179
Վարկի ֆինանսավորմամբ	245,836	233,673	925,952	-	-	-	-	-	-	961,130
Վարկի դիմաց կատարված վճարում ՀԲ	-	-	125,000	-	-	-	-	-	-	125,000
Ընդհանուր ծրագրի ծախսեր	**5,802,562**	**7,478,254**	**26,383,192**	**7,999,244**	**10,580,234**	**28,579,874**	**(2,196,682)**	**(3,101,980)**	**(2,196,682)**	**55,292,497**

1 Նախապատմություն

(ա) Կազմակերպությունը և կազմակերպության կողմից իրականացվող գործունեությունը

Ծրագիրը սկզբնապես իրականացվել է «Արտասահմանյան ֆինանսական ծրագրերի կառավարման կենտրոն» պետական հիմնարկի կողմից սկսած 2014 թվականի օգոստոսի 6-ից: Հետագայում 2018 թվականի դեկտեմբերի 13-ի ՀՀ կառավարությանն N 1427-Ն որոշման համաձայն՝ «Արտասահմանյան ֆինանսական ծրագրերի կառավարման կենտրոն» ՊՀ-ի կողմից իրականացվող գործունեությունը փոխանցվել է ՀՀ ֆինանսների նախարարության Ծրագրերի իրականացման վարչության կառուցվածքային մասնագիտական ստորաբաժանմանը: Այդուհանդերձ, 2020 թվականի հունվարի 1-ից ծրագրի ղեկավարությունը կրկին փոխվել է, և ներկայումս ծրագիրն իրականացվում է Հայաստանի Հանրապետության Վարչապետի Աշխատակազմի (այսուհետ՝ Աշխատակազմ) կողմից:

Հայաստանի Հանրապետության և Վերակառուցման և զարգացման միջազգային բանկի միջև 2014 թվականի օգոստոսի 6-ին կնքված ֆինանսավորման համաձայնագրի համաձայն (Վարկային համաձայնագիր), 50,000,000 ԱՄՆ դոլար վարկ է հատկացվել Առևտրի խթանման և որակի ենթակառուցվածքի ծրագրի իրականացմանը՝ ապրանքների ձեռքբերումը, ինչպես նաև խորհրդատուների կողմից մատուցված ծառայությունները և առաջացող գործառնական ծախսումները ֆինանսավորելու համար: Համաձայն Վարկային Համաձայնագրի Երրորդ Փոփոխության կնքված 2020 թվականի Հոկտեմբերի 29-ին վարկի սկզբնական գումարը նվազեցվել է 2,000,000 ԱՄՆ դոլարով դառնալով 48,000,000 ԱՄՆ դոլար:

Ձեռքբերված ապրանքների, խորհրդատուների կողմից մատուցված ծառայությունների և գործառնական ծախսերից առաջացող հարկային պարտավորությունները վճարվում են ՀՀ կառավարության կողմից համաֆինանսավորվող միջոցների հաշվին: ՀՀ կառավարության համաֆինանսավորման ընդհանուր գումարը կազմում է 7,300,000 ԱՄՆ դոլար:

Ծրագրի նպատակն է հզորացնել Փոխառուի հնարավորությունները խթանելու արտահանումը, ներդրումների գրավումը և ընկերություններին տրամադրել որակի կառավարման ծառայություններ:

Ծրագիրը բաղկացած է հետյալ մասերից՝

- *Մաս Ա. Առևտրի խթանման և որակի համակարգի արդյունավետության բարելավում*
  Սույն Բաղադրիչի նպատակն է նպաստել առևտրի խթանմանը և որակի համակարգի բարելավմանն ուղղված բարեփոխումներին.
- *Մաս Բ. Ներդրումների և արտահանման խթանում*
  Սույն Բաղադրիչի նպատակն է հզորացնել տեղական արտահանողների հնարավորությունները արտասահմանյան շուկաներում մրցունակ լինելու

նպատակով, նպաստել բիզնես խմբերի զարգացմանը և գրավելու արտասահմանյան ուղղակի ներդրումներ.

- *Մաս Գ. Որակի ազգային ենթակառուցվածքի արդիականացում*
  Սույն Բաղադրիչի նպատակն է արդիականացնել չափագիտական, ակրեդիտացման և ստանդարտացման ծառայությունները՝ տնտեսությանը որակի հավաստիացման համապատասխան ծառայություններ տրամադրելու նպատակով.
- *Մաս Դ. Ծրագրի կառավարում, մոնիթորինգ և գնահատում*
  Սույն Բաղադրիչի նպատակն է ֆինանսավորել ծրագրի իրականացումը և մոնիթորինգը:

Համաձայն 2020 թվականի հունվարի 10-ին կնքված Վարկային Համաձայնագրի Փոփոխության՝ *Մաս Բ. Ներդրումների և արտահանման խթանում բաղադրիչը* հիմնականում իրականացվում է «Հայաստանի Պետական Հետաքրքրությունների Ֆոնդ»-ի (այսուհետ՝ ԱՆԻՖ), ՀՀ Բարձր տեխնոլոգիական արդյունաբերության նախարարության, «Ձեռնարկությունների Ինկուբատոր Հիմնադրամ»-ի (այսուհետ՝ ՁԻՀ) և «Ներդրումների Աջակցման Կենտրոն»-ի (այսուհետ՝ ՆԱԿ) կողմից: ԱՆԻՖ-ը պատասխանատու է 2.1 (Ներդրումների և արտահանման խթանման աջակցման ծառայություններ) ենթաբաղադրիչի համար: ՀՀ բարձր տեխնոլոգիական արդյունաբերության նախարարությունը պատասխանատու է 2.4 (Ազգային վենչուրային հիմնադրամ) ենթաբաղադրիչի, իսկ ՁԻՀ-ը՝ 2.2.2 (Նորարարական համաֆինանսավորվող դրամաշնորհներ) և 2.3 (Պետություն-մասնավոր գործընկերության շրջանակում գործունեություններ) ենթաբաղադրիչների համար: ՆԱԿ-ը պատասխանատու է 2.2.1 (Արտահանողների Զարգացման Դրամաշնորհների Ծրագիր) ենթաբաղադրիչի համար:

ԱՆԻՖ-ի կողմից կատարված գործառնական ծախսերի ֆինանսավորումը դադարեցվել է 2021 թվականի դեկտեմբերի 31-ին:

Իրականացնող մարմինների կողմից կատարված ծախսերը ներկայացված են Ծանոթագրություն 7-ում:

Ծրագրի փակման ժամկետը վերանայվել է և ֆիքսվել է 2024 թվականի մայիսի 31-ը:

(բ) Արդյունքների վրա հիմնված ֆինանսավորում

Ծրագրի Մաս Ա «*Առևտրի խթանման և որակի ենակառուցվածքի արդյունավետության բարելավում*» բաղադրիչի շրջանակներում, ՀԲ-ն կատարում է *Արդյունքների վրա հիմնված ֆինանսավորում*, որի մասով այն ենթակա է անկախ աուդիտորի կողմից աուդիտի:

Արդյունքների վրա հիմնված ֆինանսավորման համաձայն՝ ՀԲ-ն ՀՀ կառավարությանը տրամադրում է լրացուցիչ վարկային միջոցներ համաձայնեցված գործողություններն իրականացնելու, արդյունք ապահովելու դեպքում (*Ցուցանիշների վրա հիմնված հատկացումներ* կամ ՑՀՀ), որը հանգեցնում է առևտրի խթանման և որակի համակարգի բարելավմանը: ՀՀ կառավարությունը հատկացումները ստանում է իրականացված յուրաքանչյուր ՑՀՀ-ին բաշխված գումարների հիման վրա այնքանով, որքանով դրանք

բավարարում են Կառավարության կողմից կատարած *Թույլատրելի ծախսերի ծրագրերը* կամ ԹԾԾ-երը:

Ծրագրերի իրականացման գրասենյակը հաշվետվություն է ներկայացնում ՑՀՀ-ի իրականացման վերաբերյալ՝ տրամադրելով կոնկրետ իրականացրած ՑՀՀ-ի և ԹԾԾ-ի վերաբերյալ համապատասխան փաստաթղթերը:

2 Պատրաստման հիմունքներ

(ա) Համապատասխանության մասին հայտարարություն

Ներկայացվող հատուկ նպատակի ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են հաշվապահական հաշվառման դրամարկղային հիմունքի համաձայն՝ հիմնվելով *Ֆինանսական հաշվետվողականությունն ըստ հաշվապահական հաշվառման դրամարկղային մեթոդի* Հանրային հատվածի հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտի (ՀՀՀՀՄՍ) վրա:

Հատուկ նպատակի ֆինանսական հաշվետվությունները բաղկացած են հետևյալ հաշվետվություններից՝

- Ծրագրի ֆինանսավորման աղբյուրների և դրանց օգտագործման մասին հաշվետվություն,
- Միջոցների օգտագործման մասին հաշվետվություն ըստ Ծրագրի գործունեության տեսակների,
- Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն,
- Հատուկ հաշվի հաշվետվություն,
- Ծրագրի հաշվի հաշվետվություն:

Հաշվապահական հաշվառման դրամարկղային հիմունքի համաձայն գործառնությունները և դեպքերը ճանաչվում են դրամական միջոցների ստացման կամ դրամական միջոցներով վճարման պահին:

(բ) Հաշվետվության արժույթ

Հատուկ նպատակի ֆինանսական հաշվետվությունների հաշվետվության արժույթը ԱՄՆ դոլարն է: Ֆինանսական տեղեկատվությունը ներկայացված է ԱՄՆ դոլարով՝ 1 ԱՄՆ դոլարի ճշտությամբ:

3 Հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականություն

(ա) Արտարժույթով գործարքներ

2022 թվականի հունվարի 1-ից սկսած ՎԶՄԲ-ն կատարում է ԱՄՆ դոլարով փոխանցումներ ծրագրի համար բացված 9000009099807 հատուկ հաշվին (2021-ին, 900000908302 հաշիվն է օգտագործվել): Ընդունելի և հաստատված ծախսերի (ապրանքներ, ծառայություններ և այլն) դիմաց վճարումները կատարվում են հատուկ հաշվից, կամ վարկային հաշվից: Կապալառուներին, մատակարարներին և

խորհրդատուներին վարկային հաշվից ուղղակիորեն վճարում կատարելու նպատակով Աշխատակազմը Համաշխարհային Բանկին մասհանման հայտ է ներկայացնում:

Արտարժութային Հատուկ հաշվից վճարումների ժամանակ անհրաժեշտ գումարը փոխարկվում է ՀՀ դրամի և փոխանցվում կապալառուներին, մատակարարներին և խորհրդատուներին:

ՀՀ կառավարության համաֆինանսավորման հաշվի մնացորդը վերահաշվարկվում է ԱՄՆ դոլարով՝ կիրառելով 2022 թվականի դեկտեմբերի 31-ի ՀՀ Կենտրոնական բանկի կողմից սահմանած ԱՄՆ դոլարի փոխարկման հաշվարկային փոխարժեքը՝ 1 ԱՄՆ դոլարն ընդունելով 393,57 ՀՀ դրամ:

(բ) Հարկեր

Կիրառվող բոլոր հարկային պարտավորությունները հաշվարկվել և վճարվել են ՀՀ հարկային կանոնակարգերին համապատասխան:

(գ) Ծրագրի միջոցները

Ծրագրի միջոցները ստացվում են ՎԶՄԲ-ից և ՀՀ կառավարությունից:

4 Վճարումների դիմումների համադրում

2022

Վճարման դիմում	Ապրանքների, աշխատանքների, ոչ խորհրդատվական ծառայությունների և խորհրդատվական ծառայությունների (այդ թվում՝ աուդիտորական ծառայությունների), վերապատրաստումների և լրացուցիչ գործառնական ծախսերի ձեռքբերում Նախագծի Բ.1 , Գ և Դ Մասերի շրջանակում	Դրամաշնորհներ Նախագծի Բ.2 մասի շրջանակում	Պետություն-Մասնավոր Գործընկերության Նախաձեռնությունների Ֆինանսավորում Նախագծի Մաս Բ.3-ի շրջանակներում	Ընդամենը
	ԱՄՆ դոլար	ԱՄՆ դոլար	ԱՄՆ դոլար	ԱՄՆ դոլար
24-DA	79,574	379,502	48,990	508,066
25-DA	63,086	354,642	152,364	570,092
27-DA	157,423	375,084	83,851	616,358
29-DA	220,805	154,833	215,982	591,620
30-DA	79,509	65,928	185,686	331,123
	600,397	1,329,989	686,873	2,617,259[1]

2021

Վճարման դիմում	Ապրանքների, աշխատանքների, ոչ խորհրդատվական ծառայությունների և խորհրդատվական ծառայությունների (այդ թվում՝ աուդիտորական ծառայությունների), վերապատրաստումների և լրացուցիչ գործառնական ծախսերի ձեռքբերում Նախագծի Բ.1 , Գ և Դ Մասերի շրջանակում	Դրամաշնորհներ Նախագծի Բ.2 մասի շրջանակում	Պետություն-Մասնավոր Գործընկերության Նախաձեռնությունների Ֆինանսավորում Նախագծի Մաս Բ.3-ի շրջանակներում	Ընդամենը
	ԱՄՆ դոլար	ԱՄՆ դոլար	ԱՄՆ դոլար	ԱՄՆ դոլար
17-DA	374,469	4,694	34,033	413,196
18-DA	458,666	3,383	94,939	556,988
19-DA	536,076	66,546	30,093	632,715
20-DA	286,684	225,697	34,656	547,037
21-DA	214,743	161,806	65,061	441,610
22-DA	82,946	327,841	85,468	496,255
23-DA	144,534	364,882	116,107	625,523
	2,098,118	1,154,849	460,357	3,713,324[2]

[1] Ի լրումն Ծախսերի մասին հաշվետվության՝,Արձանագրությունների պատճենները ներկայացված են 1,507,897 ԱՄՆ դոլար ընհանուր գումարով:

[2] Ի լրումն Ծախսերի մասին հաշվետվության՝,Արձանագրությունների պատճենները ներկայացված են 2,048,792 ԱՄՆ դոլար ընհանուր գումարով և 800,000 ԱՄՆ դոլար վերականգնվել է Համաշխարհային Բանկի կողմից:

5 Հատուկ հաշվի և ՀՀ Կառավարության համաֆինանսավորման հաշվի հաշվետվություն

ԱՄՆ դոլար	2022	2021
Սկզբնական մնացորդ	1,991,934	1,184,742
Ավելացումներ՝		
Ընթացիկ ժամանակաշրջանում ՀԲ-ից ստացված կանխավճար/համալրում	4,125,156	6,562,116
Հատուկ հաշվին կատարված կանխավճարի ներկա չմարված գումար	**6,117,090**	**7,746,858**
Վերջնական մնացորդը տեղափոխված հաջորդ ժամանակաշրջան	1,355,198	1,991,934
Ավելացում՝ ընթացիկ ժամանակաշրջանում կատարված թույլատրելի ծախսեր	4,761,892	5,754,924
Ընդհանուր հաշվարկված կանխավճար	**6,117,090**	**7,746,858**

ԱՄՆ դոլար	2022	2021
Սկզբնական մնացորդ	**89,866**	-
Ավելացումներ՝		
Ընթացիկ ժամանակաշրջանում ՀՀ կառավարության կողմից կատարված համաֆինանսավորում	939,179	1,803,007
Հանած՝ փոխանակման փոխարժեքի տարբերությունը	11,625	10,189
Ծրագրի հաշվին կատարված կանխավճարի ներկա չմարված գումար	**1,040,670**	**1,813,196**
Վերջնական մնացորդը տեղափոխված հաջորդ ժամանակաշրջան	-	89,866
Ավելացում՝ ընթացիկ ժամանակշրջանում կատարված թույլատրելի ծախսեր	1,040,670	1,723,330
Ընդհանուր հաշվարկված կանխավճար	**1,040,670**	**1,813,196**

6 Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն

ԱՄՆ դոլար	2021	2020
ԱԿՏԻՎՆԵՐ		
Ընթացիկ ակտիվներ		
Դրամական միջոցներ և դրամական միջոցների համարժեքներ		
ՀՀ կառավարության համաֆինանսավորման հաշիվ վարկի համար	-	89,866
Հատուկ հաշիվ վարկի համար (ՀԲ ֆինանսավորում)	1,355,198	1,991,934
Ընդհանուր ընթացիկ ակտիվներ	1,355,198	2,081,800
Ոչ ընթացիկ ակտիվներ		
Ծրագրի կուտակային ծախսեր		
ՀՀ կառավարության համաֆինանսավորման կուտակային ծախսեր	3,677,204	2,636,534
Վարկային միջոցներից ֆինանսավորման կուտակային ծախսեր	22,705,988	17,944,096
Ընդհանուր ոչ ընթացիկ ակտիվներ	26,383,192	20,580,630
Ընդհանուր ակտիվներ	27,738,390	22,662,430
ՄԻՋՈՑՆԵՐ		
Ծրագրի ֆինանսավորում		
ՀՀ կառավարության համաֆինանսավորման հաշիվ վարկի համար	3,660,120	2,720,941
Հատուկ հաշիվ վարկի համար (ՀԲ ֆինանսավորում)	24,061,186	19,936,030
Ընդհանուր միջոցներ	27,721,306	22,656,971
Արտարժույթի փոխանակման փոխարժեքի տարբերություն		
ՀՀ կառավարության համաֆինանսավորման հաշիվ վարկի համար	17,084	5,459
Հատուկ հաշիվ վարկի համար (ՀԲ ֆինանսավորում)	-	-
Ընդհանուր արտարժույթի փոխանակման փոխարժեքի տարբերություն	17,084	5,459
Ընդհանուր զուտ ակտիվներ և պարտավորություններ	27,738,390	22,662,430

7 Ծախսեր՝ Իրականացնող գործակալությունների կողմից

(ա) Ուղղակի վճարումներ

Մաս Բ. Ներդրումների և արտահանման խթանում շրջանակում ԱԽՈԵ ծրագրի կառավարման մարմինը ուղղակիորեն մատակարարներին 2022 թվականին վճարել է 2,615,295 ԱՄՆ դոլար, իսկ 2021 թվականին՝ 2,265,353 ԱՄՆ դոլար:

(բ) Ծախսեր իրականացված ԱՆԻՖ-ի կողմից

ԱՄՆ դոլար	2022	2021
Գործառնական ծախսեր	-	699,021
Աշխատավարձ	-	612,327
Գրասենյակի վարձակալություն,կոմունալ վճարումներ, հեռահաղորդակցություն, գրենական պիտույքներ	-	48,521
Ներկայացուցչական ծախսեր, հանրային միջոցառումներ	-	13,566
SS սարքավորումներ,տեղեկատվական անվտանգություն	-	11,964
Գրասենյակային գույք, սարքավորումներ, ավտոմեքենա, վերանորոգում, նյութեր, ապահովագրություն և սպասարկում	-	7,788
Իրավաբանական, հաշվապահական, աուդիտորական ծառայություններ	-	914
Այլ գործառնական ծախսեր	-	3,941
Ներկայացուցչություններ	-	696,208
Աշխատավարձ	-	671,975
Գրասենյակի վարձավճարներ,կոմունալ վճարներ, հեռահաղորդակցություն, գրասենյակային ծառայություններ և նյութեր, այլ սպառողական ապրանքներ	-	17,197
Իրավաբանական, հաշվապահական, աուդիտորական, գնումներ, ՄՌԿ ծառայություններ	-	3,865
Գրասենյակային գույք, սարքավորումներ, ավտոմեքենա, վերանորոգում, նյութեր, ապահովագրություն և սպասարկում	-	3,147
SS սարքավորումներ,տեղեկատվական անվտանգություն, կայք, հոսթինգի ծառայություններ և նյութեր, այլ սպառողական ապրանքներ	-	24
Ընդհանուր	-	1,395,229

(գ) Ծախսեր իրականացված ՆԱԿ-ի կողմից

i. **Մաս Բ. Ներդրումների և արտահանման խթանում բաղադրիչի շրջանակներում, ՆԱԿ-ի միջոցով Արտահանողների Զարգացման Դրամաշնորհներ Ծրագրի շրջանակներում հատկացված դրամաշնորհներ:**

ԱՄՆ դոլար	2022	2021
Տրված դրամաշնորհներ	754,086	896,917

ii. ՆԱԿ-ի կողմից կատարված գործառնական ծախսեր

ԱՄՆ դոլար	2022	2021
Աշխատակազմի վարձատրություն	25,978	31,485
Գործուղման ծախսեր	-	72
Ընդհանուր	**25,978**	**31,557**

(դ) Ծախսեր իրականացված ՁԻՀ-ի կողմից

i. Մաս Բ. Ներդրումների և արտահանման խթանում բաղադրիչի շրջանակներում, ՁԻՀ-ի միջոցով Նորարարության զարգացման և մարզային համաֆինանսավորվող դրամաշնորհներ շրջանակներում հատկացված դրամաշնորհներ

ԱՄՆ դոլար	2022	2021
Տրված դրամաշնորհներ	421,907	746,559

ii. ՁԻՀ -ի կողմից կատարված գործառնական ծախսեր

ԱՄՆ դոլար	2022	2021
Ինժեներական քաղաքի գործառնական ծախսերը	**511,445**	**399,069**
Աշխատավարձ	337,627	296,009
Հիմնական միջոցների ձեռքբերում	28,203	13,311
Պրոֆեսիոնալ ծառայություններ	20,879	10,211
Միջոցառումների իրականացում	206	1,578
Այլ	124,530	77,960
Նորարարական համաֆինանսավորվող դրամաշնորհների գծով գործառնական ծախսեր	**131,235**	**210,005**
Աշխատավարձ	59,385	91,032
Հաշվապահական հաշվառման ծառայություններ	34,838	20,036
Միջոցառումենրի իրականացում	9,364	66,518
Հիմնական միջոցների ձեռքբերում	6,113	5,231
Այլ	21,535	27,188
Գերհաշվարկային կենտրոնի գործառնական ծախսերի ստեղծում	**56,370**	**25,270**
Աշխատավարձ	28,751	8,456
Հաշվապահական հաշվառման ծառայություններ	22,010	15,123
Այլ	5,609	1,691
Կիբերանվտանգության լաբորատորիայի ստեղծում	**339,136**	**282,193**
Աշխատավարձ	244,587	209,037

Հաշվապահական հաշվառման ծառայություններ	22,344	15,229
Հիմնական միջոցների ձեռքբերում	2,586	2,083
Այլ	69,619	55,844
Ընդհանուր	**1,038,186**	**916,537**

ՁԻՀ-ը կատարել է նաև ծրագրի գործառնական ծախսեր, որոնք ներառվել են Մաս Դ. Ծրագրի կառավարում, մոնիթորինգ և գնահատում բաղադրիչում:

ԱՄՆ դոլար	**2022**	**2021**
Հաշվապահական հաշվառման ծառայություններ	25,562	30,037
Վարձավճար	19,578	23,005
Աշխատավարձ	17,326	43,783
Հիմնական միջոցների ձեռքբերում	-	128
Այլ	13,755	21,140
Ընդհանուր	**76,221**	**118,093**